

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Losonezi-utca 24 sz. a. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmmentetler levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petitors térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönb minden hazai postahivatal. — Az előfizetéseket legzélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Több idealismust!

Ha a társadalom teremt lángeszeket, úgy viszont a lángeszeknek is megvan ezen hatalmuk, hogy teremtsenek társadalmat, mely áthatva van eszméiktől, lényegöknek alapvonása egy-egy megtestesülése annak minden egyes tagjában. A társadalom a különfelelések superlativusa, minden mi eleven, mozgó, jó, szép, igaz, rút, alacsony, rossz, hamis, eszes, esztelen, idétlen: az eszméknek ideális megtestesülése, mely a mulandóság legváltozatosabb képét nyújtja az ellentétek viharos harezában. Nem a világtársadalomról beszélek, hisz vissza kellene mennem a régi Egyiptom, Athen, Róma, Spárta társadalmára, föl kellene ölelnem az ó és új világ holt és élő népeit s talán nem is tévednék el annyira annak megfigyelésében: a távol látókör kedvező kiesínyiségben tünteti fel a tárgyakat, helyes körvonalokat rajzol azokról: a nagy hegyet jobban lerajzolja a kontár is, mint egy marék tollat, mely szerete száll. Ehez hasonlítom a kisvárosi társadalmat, az a társadalmat, melynek legapróbb nuance-ai is csak visszatükrözései annak a nagynak, mi a nemzetek életében történelmet alkot. Tehát hol van ezen társadalom? mindenütt és sehol, vagy ha jobban tetszik sehol és mindenütt t. i. a társulatokban, hol nem hivatalnokok de emberek vagytok, vagy legalább kellene lennetek, a küzdterek, hol nem egyért de az összesért működtek, saját humanus, erkölcsi érzéseket alapján. Az állam, egyház és a család kivonva belőlük a lényegét, a positivitást, képezik a társadalmat.

A társadalom a közvélemény képviselője, az erkölcsiség irányzója. A társadalom tagadhatatlan nagy jót tehet, de nagyot is hibázhat. Mondhatnók; mikor tesz és nemesak tenni látszik, jót tesz; mikor semmit sem tesz hibázik: a társadalomnak mindig kell tennie, folytonosan és gyorsan; a mit az állam, egyház, a család traditiójánál fogva nem tehet, meg kell tennie a társadalomnak. A milyenek a társadalom vezérei olyanná teszik a

társadalmat; kölcsönösségi viszonyuknál fogva, mint említém, hatásuk egymásra közvetlen. S kik ezen lángeszek? Igen, kik? mert többen vannak, mivel nem egyféle a társadalom, hanem a hány a közérdek, annyi osztálya van a társadalomnak, s minden osztály addig tartja fenn magát, míg tagjai nem önérdékből, hanem a közérdekből tagjai azoknak. Ez eset rendszeren a hiúság következménye, magasabb osztályba törekszenek, nagyobbaknak akarnak látszani, mint a minők. Ez osztályoknak megvannak külön érzeteik, eszméik, beszéd, szólásmódjuk, gondolat-menetük, egyik osztály a másikat idegenszerűnek, talán nevéstégesnek tartja, egymás közt kigunyolja, kicsinyli, vagy nagyozónak mondja, a nélkül, hogy egyik a másiknak ellensége lenne, vagy csak a legkisebb ellenszenvvel lennének egymás iránt, közönyös érdektelenséggel viselkednek egyik a másik irányában egészen a pletyka határáig. A pletyka az összes társadalmi osztályok összekötő kapasa, ebben egyeznek az életerők egymással szemben. Ezen osztályok száz meg száz árnyalatban vegyülnek, változnak, megsemmisülnek, képződnek a szerint a mint egy-egy új lángész veti fel magát itt-ott, az ugynevezett körök corypheusai, s a mint ezek gondolkoznak, éreznek, gyűlölnék vagy szeretnek, úgy az egész phalunx; ezeknek kötelezősége a humanitás a műveltség érdekében lelkiismeretesen odahatni, hogy ne önérdékből létesítsenek valamit, mely ily esetben a közre csak látszólagos, illuzorius hatású, hanem az említett eszmék szolgálatára, mi az önzetlen lelkek kiváltsága. **K.**

A gömörmegyei művészeti és régészeti kiállításról.

A folyó évi szeptember hó 3-án megnyitandó megyei művészeti és régészeti kiállításra serényen folynak az előkészületek. A végrehajtó bizottság kitartó buzgósággal követ el mindent, hogy e kiállítás nemesak a megyéhez méltóan fényesen sikerüljön, de az ország figyelmét is magára vonja. Ezen igyekezete részben teljesülései is van már, — több országos szaktekintély látogatásáról értesülvén — kik

a kiállítás alkalmából megyénk e kulturális mozgalmanak ismerői óhajtanak lenni.

A kiállítás a helybeli volt katona laktanya egész felső emeleti helyiségeit igénybe venni, mely helyiségeket a város tanácsa nemesak készséggel engedett át a kiállítás céljaira, hanem a költségek fedezésére is 100 forintot adományozott. — A bejelentett tárgyak elhelyezésére azonban már most sem látszanak elégnék a laktanya felső emeleti helyiségei úgy, hogy esetleg a földszinti termek használhatóvá tétele végett is megtették a kellő lépések.

Érdekes tudnunk, hogy báró Nyáry Jenő ur ő méltósága, ki — mint országiszerte ismeretes — tudományos előszeretettel foglalkozik a régészettel, saját gyűjteményeiből egy egész termet tölt be a vas-, réz- és bronz korból való különféle eszközök, ékszerek és pénzemekkel.

Megyénk főuraitól, minden nagyobb városából egy-egy másután érkeznek a kiállítandó tárgyakról a bejelentések. Tisztelez város fegyverneműeket küld be. Jólsva városban bizottság alakult, mely gyűjti a város és környékéről a nevezetesebb műrekeket és érdekes régiségeket. Közel 300 darab 5—600 éves okirat lesz kiállítva, melyeknek nagyobb-része megyénk történelmi multjáról tartalmaz érdekes adatokat. A szobrok, képek, butorok, zászlók, kopjak, dárdák, buzogányok, szekereczek, vérték egész legiója van bejelentve, melyeknek mindenikéhez egy-egy monda van szöve.

Szóval az egész kiállítás nem várt meglepetést fog nyújtani nemesak a megyénk műtörténelme iránt érdeklődő szakembereknek, hanem azoknak is, kik a régiség elnevezés alatt nem mernek maguknak látnivalót képzelni.

Addig is, míg a részletes programot közöljük, kérjük a nagyérdemű közönyt, hogy e mindenesre nagy fontosságú és megyénk kulturális viszonyait feltüntető kiállítást részvétükkel kitünőbbé tenni tőlük teltetőleg igyekezzenek.

Titkári jelentés.

A „Gömör-kishonti ifjúság köre” a jelen tanévben is folytatta működését. Az 1881. évi október hó 6-án tartott alakuló közgyűlésén a tisztviselői és választmányi kar következőleg alakult meg:

Elnökké Lörmezy György j. h., alelnök-titkárrá Trunkó Nándor b. h., szavazattöbbséggel, pénztárnokká Danis Lajos o. h., egyhangulag főjegyzővé Severlay Zoltán o. h., aljegyzővé Kaloecay Béla j. h., szintén egyhangulag; — választmányi tagokká pedig: Bodrogközy Zoltán o. h., Ter-ray Pál o. h., Szabó Elemér o. h., Csurgay Géza o. h., Molnár Ferencz o. h., Czibor Károly o. h. és Kajaba Lajos b. h. választottak meg.

Ha számba vesszük hány gömör-kishonti fiatal ember

TÁRCSA.

† Vitális István.

Ismét egy szép reményekre jogosító ifjuval kevesebb! A 23 éves rimaszombati Vitális István 4-ed éves orvostanhallgató f. hó 7-én Budapesten mérgezés által önmaga vetett véget életének.

A boldogtalan fiatal ember lelkületének némi megértése ezéliből neveltetésének bizonyos ferdességét lehetetlen elhallgatnom, mely miatt ő ama nemes hivatást, melyet be kell vala töltenie, ha teljesen felismerte is, de egész erejével követni gyöngye volt.

A mult év folytán egy forint napidíjjal az országos statisztikai hivatalban talált foglalkozást, s ott szerzett pénzcskáját utolsó fillérig megtakarította, hogy legyen miből a magas tandíjat kifizetni; ott volt beteken keresztül annélkül, hogy e sorok írójának ismeretségét kereste volna, s csak akkor látta jónak közeledni, midőn a fölöslegessé vált munkaerő egy részét a hivatal széjjel eresztette. Bátyja unszolására fordult hozzám végre, miszerint eszközölném ki, hogy legalább addig tartanék ott míg a szükséges iskolapénzt összeszerezheti. Azonnal meg is tettem, mi igen könnyen ment, mert Vitális István úgy is mint munkás, úgy is mint jellem, pártját ritkította s mindenkinek becsülését bírta.

Azontul engemet észrevehetőleg került úgy, hogy többször eszembe jutott, mivel bánthattam meg a szegény fiatal embert, hogy magát szándékosan távol tartja? . . . f. évi május végén végre beállított hozzám, megint, miután hónapok óta kilépett a hivatal kötelekéből, szólanul, saját elhatározásából.

A baj megint csak a régi volt, szeretett volna a jövő tanévre néhány forintot megtakarítani, hogy az iskolapénzt ezen utolsó évben kitudja fizetni, a melyet az orvosi karnál senki fiának sem szoktak elengedni.

Szögletességeit nem látszott egy cseppet sem restelni s esodálkozásomra a legbizalmasabb családi ügyeit tárta előttem fel.

— És ön nem fog a szünidőkre a szülőihez menni? kérdém töle barátságosan.

— Nem — ugymond, — nem akarok terhére lenni ez által is jó szüleimnek s erre egy-

két könnyesepp gördült végig arcán, ajkai remegtek a mi bizony legkevesébe sem illett egy 23 éves fiatal embernek.

Alkalmaztatása az én közvetítésemmel sehog sem ment; ő is ugylátszik, mint annyi ezeren annak a kénysernek és végszükségnek lett áldozatává, a mely elől a fővárosban kitérni számtalanszor lehetetlen. Ugy tetszik nem bírt elég erővel, merészséggel a nélkülözéseket leküzdeni, vagy meglehet az álszemérem, az előítélet is rabjává tette. Ne keressük. A kerepesti temető sok oly titkot rejt mélyen, a melyet kimagyarázni a halandó soha sem lesz képes.

Halálából azonban egy tanultság maradt reánk polgártársaira. Rimaszombat városa állandóan 20—30 tanuló által van a budapesti egyetemnek képviselve. Többnyire vagyon-talanabb szülők jeles gyermekei. Jutott-e otthon valaha csak egy apának is eszébe, ezen a fővárosba jövő ifjakat elkölésileg, anyagilag támogatni, hogy a félig megkezdett pályán meg ne álljanak, a proletariatus növelniök ne legyen szabad. Soha! Még a hatóságai bizonyítványaik sem voltak úgy szerkesztve, hogy annak előmutatása mellett mások, mint földieci szivezen fogadták volna, iskolázásuk sem volt olyan, hogy azon az uton könnyen fenntarthaták volna magukat; németül alig, francziául ritkán tanult meg valamelyik, a miből megint az következett, hogy az, a kiből ember vált, más vidéken rakott magának fészket, vagy hogy a saanyaruságok ize egész életére kihatott s megmérgezte lelkületét ifjan, gyógyithatlanul.

Rimaszombat intelligens, gazdag város, e város közönségének jövőre jobban kell gyermekeit az életpálya kezdetén istápolnia.

F. I.

Naplómból.

De hát igaz volna-e az a sok mende-monda, mit mindig hallok K . . . Lenkéről!

Bizony igaz a! Pedig kár érte. Oly szép, oly fiatal.

A teremtő mintegy remekelni akart midőn alkotá. — Ugy elnézem azt a lenge, majdnem átlátszóan finom alakot, azok a méla ábrándos szemek, az a kedves gyermetes mosolygó arc minden bünt meghazudtolni látszik. És mégis . . . mégis . . . De kitudja! én meg sem hiszem.

Midőn Sz . . . városban mint kerületi orvos lettem áttéve, én is, mint bármely vig kedélyű fiatal ember, csak-

hamar több kedves családdal ismerkedtem meg. Mint az kis városokban gyakran megtörténik, egy óra műve valami kis mulatságot rögtönözni. Így történt, hogy mi is V . . . éknél meggondoltuk, mily jó lenne ezen üde szép napokon egy kis kirándulást tenni. Tervünket másnap, vasárnap lévén, a tett követte. Kora reggel utnak indultunk, a természet szabad templomába üdvözlendő az urat.

A gyermekesereg az élelmiszerekkel a kocsin fogaltak helyet, mi pedig élvezve a gyönyörű tájat, mely szemünk előtt elterült, gyalog haladtunk a városból kifelé.

Midőn majdnem az utolsó háznál vagyok, kedves esengő hang üti meg füleimet, s a mint közelebb értem tisztán kivehetém a dalnak szövegét is:

„Temetésre szól az enek,
Temetőbe kit kísérnek?
Akárki már nem földi rab,
Nálamnál százszor boldogab!”

Valjon ki lehet ily korán — gondolám, midőn a társaság megállásra szállít, hogy utóljérjenek. Ezalatt folyvást fülembe csengett az előbbeni dal, s mondhatom annak komoly szövege a bus dallammal oly lehangelőleg hatott egész kedélyemre. Ezalatt az utamam jövők elértek és haladtunk. A pár pereznvi várakozás még inkább fokozta kíváncsiságotom meglátni a kedves kinezésű háznak ily korán daloló lakóját. Láthatlanul is szépnék képzelém őt.

Nem csalódtam, a meglepetés „ah”-ját hallatám. Ha festő lehettem volna egy pillanatra, vaszonra tenni a megragadó jelenséget, bámulta volna más halandónak szeme is őt.

Ott állott virágai között, még fehér pongyolában arany haja végig omlott gyönyörű természetén, a fekete szemöld. két mosolygó kék esillagot ivelt, üde, mosolygó arca egy öröklét boldogságát látszott magán hordani.

Ő volna az, gondolám, — a ki boldogabbnak tartja az örök nyugalomra térőt, mint magát.

Nem, az nem lehet! Egy ilyen bájos teremtés boldogságra van alkotva. Hangja talán minden dainak ilyen mély érzelmeket kölcsönözne, az nem lehet, hogy ő sirba vágynék.

Egészen elmerengve szólanul haladtam a vidáman eszevegő társasággal, míg házi gazdám megunva szóltanságot, kedélyesen fölvetet, és kérte, ugyan Gyula öcsém

látogatja a budapesti egyetemet, és ha számba vesszük az alakuló közgyűlésen megjelentek számát, azon sajnós tapasztalatra jutunk, hogy a kör iránti érdeklődés rohamosan halad — a fagypontra felé. — Kevesen voltunk, de ez még nem esüggesztett volna el, erős volt hitünk, hogy a kör iránti érdeklődést felfogjuk ébreszteni. Hogy ez teljesen nem sikerült, nem a választmány hibája, megtett ez mindent a mit tehetett és hogy működését siker nem koronázta, oka, a kevesek között is elharapódzott titkos és nyílt visszavonás és alapszabályaink hiányossága.

Derek elnökünk indítványát, — mely szerint márczius 15-ét, mely nap örökké emlékeztet, nagy napja lesz a magyarnak, — egy rendezendő társas estélylyel körünk is megünnepelje, a választmány örömmel határozattal emelte. Ez sem volt minden utógondolat nélkül, hittük, hogy talán hatni fog, hogy talán felkelti a tagok érdeklődését, egyetértést hoz közenk? Felkeltette az érdeket, meghozta az egyetértést — egy napra csak azért, hogy ismét helyébe lépjen a régi állapot!

A nagyméltóságú m. k. belügyminiszteriumhoz beküldött alapszabályaink még ez ideig sem nyertek elintéztést, hihető s majdnem bizonyos, hogy ha csak bennök ismét tetemes változtatások nem tétetnek, nem is nyereud. A reform nagyon, de nagyon kívánatos. Első föltétele minden körnek, hogy jó, észszerű alapszabályai legyenek, s hogy ezek hitelesítési záradékkal legyenek ellátva. E nélkül a kör semmi, csak teng de nem él; határozatokat hoz csak azért, hogy azokat senkise teljesítse, hogy azok csak pusztában elhangzó szavak legyenek!

A folyó 1882. év január havában körünket jelentékeny veszteség érte, a mennyiben alelnök-titkárunk Trunkó Nándor ezredével mozgósítva lett. Bodrogekő Zoltán választmányi tag még október hónap mondott le választmányi tagságáról, mit csakis sajnálattal lehetett tudomásul vennünk, annál inkább, mert a kör három évi fennállása alatt folyton mint derek, ügybuzgó hivatalnok és tagja működött. Így tehát mind a választmányt, mind pedig a tisztviselő-kart ki kellett egészíteni, s ezt a február 9-iki rendkívüli közgyűlés meg is tette és pedig: az alelnök-titkári ügyek vezetésével Kajaba Lajos választmányi tag bízott meg; választmányi tagokká pedig Bodrogekő Zoltán és Kajaba Lajos helyébe: Manezel József és Flútsch Gyula rendes tagok választottak meg. Folyó évi május hó 22-én tartott meg a kissé zajos zárközgyűlés, melyen a tisztviselőkar és választmány hatalmát, a honnét kapta, a közgyűlés kezébe tette le. A szűnidei bizottság következőleg alakult meg: elnök Lörincey György, jegyző Severlay Zoltán, pénztárnok Danis Lajos.

A kör céljainak elérésére következőleg járt el:
I. Egyik főcélja a társas élet előmozdítása, az egy szülőföldről származottak baráti egyesítése, az egyetértés: hogy ezen ezelt eljünk tartottuk 2. rendes és 1. rendkívüli közgyűlést, 1. felolvasó- s márczius 15-én egy társasestélyt, mely utóbbi daczára a kör iránti részvétlenségnek szépen sikerült.

II. Az önképzés előmozdítására tartott a kör egy felolvasó-estélyt, melynek tárgyszorozatát egy tudományos értekezés töltötte ki: „A régi és új mértan közti különbség” (értekezés) Trunkó Nándortól. Bizony szomorú jelenség 9 hónap alatt egy felolvasó estély! E részvétlenséget, hidegséget, közönyt menteni nem lehet, nem akarom! Mert bár mint is el legyünk foglalva, annyi időnk mindig van és lehet, hogy egy kis értekezést írjunk. Vagy ennyire kihalt volna már belőlünk a munkakedv, a szép s jó iránti érzék?!

III. Segélyezés. Pénzsegélyben a kör tagjait ez évben részesítette. Ki lett mondva, hogy míg a pénztár 1000 forintnyi tőkével nem rendelkezik, addig a kör havi segélyben senkit sem részesítend.

Az egyes hivatalnokok kimutatásai:

I. Titkári kimutatás:

Beadatott összesen 7 db irat, 2 folyamódvány fizetési határidő meghosszabítás iránt, 3 levél Dr. Löcherer Tamás, Tóth Mihály és Stomp László uraktól; 1 lemondás és 1 nyilatkozat mindkettő Bodrogekő Zoltán rendes tagtól.

Elküldetett: 8 levél: egy-egy a „Rozsnyói Híradó” és „Gömör-Kishont” szerkesztőségéhez az alakuló közgyűlésről;

mi az ördög lelte, hogy egyszerre úgy elámul, mint a hal? Talán az a kis szöke syrén ott az ablakban bűvölte meg oly hamar? No csak ne piruljon úgy el, mint a tetten kapott gyermek. — Látam mikor ott feledte tekintetét, nincs abba semmi restelni való. — Bizony az nagyon szép leány. — Kár érte, hogy Ugyan papa! ne kezd el megint mentetgetni azt a kiállhatatlan leányt. Csodálkozom, hogy komoly ember létedre nem restelled még elő is hozni.

— No no, ne tüzeskedj olyan nagyon Irma, mert bizony az nagyon szép leány, én azzal nem akarom mentetgetni, épen azt mondom Gyula öcsémnek kár érte, hogy oly rossz hirben áll.

— Oh persze, hogy is ne volna csak a hire — kiált föl ajkpittyesztve Irma nagysám.

A multkor is látta az éjjeli őr, mikor reggel felé jött ki tőle három mámoros fiatal ember. No már pedig az nem lehet jóra való leány, aki éjjel vendégeket fogad.

— Hiszen jól van jól, de én még eddig mindig csak azt hallom, hogy az éjjeli őr ezt látta, meg azt látta, hogy ott jár, de hát miért nem mondja meg azt, hogy ki jár; és miért nem látja más is ezeket az oly sokat emlegetett éjjeli látogatókat. — Vagy azért már kigyót, békát reá lehet egy leányra kiabálni, mert árva, és nincs ki megvédi. Már harag ide, harag oda édes leányom, én nem hiszek azokból a hírekből egy kukkot sem.

Azonban jobb lesz, ha végét vetjük a vitának, nem akarom elrontani ezen az örömeim szánt napon kedvedet.

Nem egyhamar felejt el egyikünk sem ezt a napot tudom; az a minden feszesegtől ment családi egység, azaz igyekezett a nők között, hogy melyik legyen kedvesebb, vidámságával melyik fűszerezze jobban a zöld füre terített aszroszon felrakott ételeket, szóval az a ragyogó, szibongó, kedves, vig csoport mindnyájunk emlékébe a vidáman eltöltött idővel együtt soká élelken megmarad.

Én magam is alig gondoltam arra a kedves arczu leányra, (már én most sem tudom syrénnek nevezni.) Csak mikor az est közelgett gondoltam gyakrabban reá, és kezdetem hinni házi gazdám azon mondasát, hogy megbűvölt a szöke sy — — — . Bár mennyire jól találtam magam mégis én voltam az első, a ki a közelgő estre figyelmeztetém a társaságot. Nem volt nyugtom, másnap kora reggel arra felé sétáltam és azután mindennap rendszeren. A

továbbá Danis Dániel, Csider Károly urakhoz és Rimaszombat város tek. polgármesteréhez ugyanoly tartalommal.

I. Dr. Löcherer Tamás urhoz és egy Gömör-Kishont tek. alispánjához.

II. Jegyzői kimutatás szerint tartott három közgyűlés, 2. rendes n. m. 1. alakuló, 1. zár. és 1. rendkívüli, 6. választmányi gyűlés. Rendkívüli választmányi gyűlés ez évben nem tartott. Jegyzőkönyvi kivonat elküldetett 7 db. mind a hét a választmány határozatát tartalmazza a kölcsönügyek tárgyában.

III. Pénztárnoki kimutatás.

Bevétel: Áttétel az 1880/81. évről 206 frt 16 kr. Czibur Kálmán rendes tag gyűjtőívén Jolsvárol 21 frt. Rimaszombatban tartott mulatság jövedelme 21 frt 17 kr. Hátrálék ezimen 7 frt. Rendkívüli bevétel 1 frt 44 kr. Márczius 15-én tartott társasestély 2 frt 80 kr. Tagdíjakból 14 frt 50 kr. Összesen 274 frt 07 kr.

Kiadás: 000:53 számú betétkönyv 250 frt. Folyó kiadások ezimén 3 frt 35 kr. Összesen 253 frt 35 kr. Kézi pénztár állása tehát 20 frt 72 kr.

Vagyion: 000:53 számú betétkönyv szerint 250 frt, ennek 200 frt után 4% kamatai egy évre 8 frt. 50 forint után 4% kamat fölére 1 frt. Kötvényekben 53 frt 80 kr. Török László-féle követelés 30 frt. Tagdíj-hátrálék 129 frt 80 kr. Kézi pénztár 20 frt 72 kr. Összesen 493 frt 32 kr. Ebből: Tényleges 279 frt 72 kr. Képzelt 213 frt 60 kr. Összesen 493 frt 32 kr.

A kör kedvezményei: A „Rozsnyói Híradó” szerkesztősége egy ingyen példányt boesított körünk tagjainak rendelkezésére, mely szívességet fogadja a tek. szerkesztőség, a kör legszívesebben, őszinte köszönetét, s kéri egyszerűs-mind, hogy e kegyet ezután se tagadja meg a körtől.

A kör tagjai: I. Alapító tagok: Danis Dániel ur, Csider Károly ur és Rimaszombat város közönsége.

II. Rendes tagok: Ahatz János gy. h. Adorján Antal j. h. Bodrogekő Zoltán o. h. Bornemissa Zoltán j. h. Cékus Miklós o. h. Czibur Károly o. h. Csurgay Géza o. h. Danis Lajos o. h. Döményi Dávid j. h. Ebbecky Béla o. h. Fábry Géza j. h. Feledy Ferenc j. h. Flútsch Gyula o. h. Kajaba Lajos b. h. Kalocsay Béla j. h. Klein Samu o. h. Kré Gyula o. h. Lörincey György j. h. Marko György gy. h. Manezel József o. h. Molnár Ferenc o. h. Mőlezer József o. h. Prékopa Győző gy. h. Severlay Zoltán o. h. Szabó Elemér o. h. Terray Pál o. h. Tóth János o. h. Trunkó Nándor b. h. Vittchen László o. h.

III. Pártoló tagok: Feymann László, Kozmay Dezső, Lakos Gyula, Palánszky Bertalan, Palánszky Miklós, Prinner Károly, Rätz István, Róth László, Szabó György.

Tagok száma: Alapító tag 3. Rendes tag 29. Pártoló tag 10. Összesen: 42.

Jelmagyarázat: j-jog-, o-orvostan hallgató, b-bőlesészettan, gy-gyógyszerésztan hallgató.

Ennyi lenne a titkári jelentés, rövid vázlatát akarta adni a kör jelen évi működésének. Működése a körnek az igazat megvallva nem fényes, s méltán többet várható: a nagyérdemű közönségnek körünk iránti érdeklődő része. — Ugy tűnik fel az egész, mintha a kör utolsó végvonaglását tenné, hasonló egy haldokló emberhez. És mégis biztat a remény, hogy szellemi zsidbadságát nem követendi a feloszlás. Erősen hiszem, hogy bégem körünk a jelen évben átment a krisisen, azt átélve, új, egyesült erővel fogja működését tovább folytatni. Financziális viszonyaink kissé javultak, a képzelti összeg ugyan, de ezt behajtható-nak hiszem- mihelyt alapszabályainkban erre nézve is javítás eszközöztetik. At kell dolgozni az alapszabályt, újból szervezni a kört; alapszabályaink belügyminiszteri hitelesítését keresztül vinni, ha ezt megtettük. — nagyobb lesz az érdeklődés, nagyobb nyomatókat adhat a választmány határozatainak, s erősebben léphet fel a függő adósságok behajtásait illetőleg. Ha így anyagilag megerősödünk, megerősödünk szellemileg is, méltó lesz körünk nevére, méltó a pártfogásra, így hatalmas alakká nöheti ki magát, s nem lesz mint eddig — árnyék. Ezt megvalósítani, tette érlelni csakis a jövő év feladata lehet. — Hiszem, hogy ez siker-

rágalmat persze mindig hallottam róla, de én magam akartam meggyőződni, annak valóságáról. Hónapok teltek így el, majdnem abba akartam hagyni mindennapi sikertelen sétámat, midőn kis levélkét kapok tőle. Megvan, gondolám. Tehát észre vett. Tehát mégis igaza van a hirnek, hogy megbabonázza a férfiakat és magához esalja.

Reggelizés után félre szállítam házi gazdámát, és ezen szavakkal: Látja édes Pali bácsi, a multkor hogy kardoskodott a szép szöke leányért „tessék itt van ni” olvassa maga saját szemével. Én sem hittem volna, ezzel átnyujtám a ma reggel kapott levélkét, mely a következőkép hangzott:

„Tisztelt G . . . ur!

Ma este 10 óra után szívesen látott vendégem leend, ne vesse meg szerény hájlékunkat, kérem jöjjön el — őszinte tisztelettel
K. Lenke.”

No hát csak menjen el édes öcsém, ha ilyen szépen hívják, én magam is elmennék ha olyan fiatal gavallér volnék, mint öcsém.

De erről egy szót sem ám bátyám a nők előtt.

— Ne féljen nem fogom elárulni, mehet nyugodtan a találkára. Legyen esze öcsém, annyit mondok, soh' so fusson el onnan, a hol az élvezet kinalkózik.

Megtudom ma gondolám, hogy angyalt vagy ördögöt rejte magában az a szép alak Elmegyek.

Egész nap izgatott valék. Folyvást előttem lebegett, úgy esenget, úgy kért, menjek el, nem oly rossz ő, mint a világ mondja. — Más hang meg azt susogá: megbűvölt, hatalmába ejtett, elvesztél, nem menekszel meg tőle. Tudja nagyon jól, hogy szép, látta azt is, hogy te mindig lesed ablakát.

Ilyen gondolatok között eljött végre a várt pillanat, melyben közelbe lehetek, hallhattam arról a bitor ajkról a beszédet, érezhetem kezének bársonyát, s azt a mámorító lehetetet. Már a gondolat is elkábított.

A jelzett órán kopogtam ajtaján, „szabad” hangzott valami gyenge ideges női hang. Csak nem tévedtem — gondolám, midőn kezem gyenge érintésére felnyilt az ajtó, és én beléptem.

Igen homályosan volt világítva, hogy első perezre nem birtam magam tájékozni, midőn szemem hozzá szokott a gyér világosságához; régi divatu, bőrrrel bevont karszékbe

rülni fog, hiszem, hogy körünk phönixként új, szebb életre öbred. Adja Isten!

Budapest, 1882. év május hó 22-én.

Ifj. Kajaba Lajos.

A „Gömör-Kishonti ifjuság köré”-nek h. alelnök-titkára.

Néhány szó a sodrony-pályákról.

Már a Quadok felső Magyarországon való tartózkodása alatt is művelt és dugaszlag vashegyi bányatelepek, kellő s biztos közlekedési eszközök hiányában, még mai napon sem bírnak az ország iparára oly befolyással, minőt nagy kiterjedésűktől várni lehet; főakadlya a bányászat nagyobb mérvű fejlődésének a drága s legjobb időben is korlátolt fuvar-erő.

Az utolsó években, midőn a vashegy-tiszolezi szárnyvonal kiépítése a pénzügyminiszter által szerződésileg biztosítva lett, egy a bányá-kincstár, mint a Rima-Murányvölgyi vasmű-egyesület mindent elkövetett, hogy a vaskőtermelést fokozza; de mivel az ismert legjobb fuvarviszonyokkal kecsesgető években sem lehetett 550.000 méterhátszámánál többet az olvasztókhoz leszállítani, a bányászat, s ezzel kapcsolatban a nyersvastermelés korlátozva volt.

A vashegy-tiszolezi pálya kiépítése a minisztérium által teljesen elejtetvén, a rimamurány-salgótarjáni társaság elhatározta, a nyustyai állomást a vashegyi bányákkal saját költségén sodrony-pálya segélyével összekötni, mennyiben a társaság ezen elhatározása, egy az ipar lendületére, mint a fuvarviszonyokra nagy befolyással lesz, időszerűnek tartjuk olvasóinkkal egy már működésben levő hosszabb ily nemű pálya szerkezetét megismertetni.

Az első osztrák „Časlau-Zleb-Tremošnic”-i helyi pálya társaság gróf Kinszky hermanniécsteci uradalmában a Prachovic mellett fekvő nagy kiterjedésű ösmész-telepek kiaknázását számos évre bérbe bevén, ennek tömeges értékesítését csak úgy remélhette, ha sikerül azt pálya által valamely állomással összekötni.

A pálya építése alkalmával a társaság Tremošnicnél oly akadályokra bukkant, mely a pályát a földön tovább vinni gátolta, ezért kényszerítve lett az összeköttetést a levegőn keresztulsodrony-pálya segélyével létesíteni.

A sodrony-pályát „Ad. Bleichert & Comp. Lipese-Gohlis”-i cég szabadalma szerint építették.

A szállítást egy 10 löerejű mozgony (locomobil) eszközli a pályán, de mivel még aránylag csekély mennyiség szállítatik, tényleg csak 5 löerő használtatik föl.

A pálya testét két egyenközüleg vezetett sodrony kötéll képezi. — A kötel egy vége szorosan a földhöz van erősítve, míg a más vég esigán átvezetve súlyok által van megterhelve, s ez által tartatik a kötel a megkívántató feszültségben.

A pályán, mely a tremošnic-zavrataci állomástól a Prachovici mészbányaig 5 kilométer hosszú, a pályatest sodrony-kötele 20-tól 140 méterig terjedő távolságokban felállított fafalványokon nyugszik. — A végpontokon a pályatest kötele ugynevezett váltókkal van egymással kapcsolatba hozva.

Egy a pálya végpontjain vízszintes kerekeken átvezetett s ezek forgatása által mozgásba hozható vég nélküli sodrony-kötél, az ugynevezett vontatókötél, közvetíti a pályatesten karikákon függő kocsik szállítását. — A kocsik egy különösen e célra szerkesztett készülék által csatoltatnak a vontatókötélhez úgy, hogy a pálya egy kötélen a teli, a más pályakötélen pedig az üres kocsik szállítatnak.

Mihelyest a megtelt koci a pályát egész hosszában átfutva annak végét elérte, ott magától lekapcsolódik s a váltóra megy át, míg a vontatókötél a vízszintes kereket megkerülve, a pálya más oldalán tovább halad.

Egy munkás átveszi az érkezett kocsit, s ezt kiürítvén, a váltón a pálya másik kötelére tolja s a vontatókötél segélyével ismét a pálya kezdetére szállítja. — A lekapcsolás a pálya kezdetén is segély nélkül történik, s az üres koci a rakodó hely váltójára megy át, ott megrakotva, újra megkezdheti a körutat.

A pálya hosszában elosztott szállító-kocsikon nyugszik s vezetetik a vontatókötél; ha azonban az üzom beszünté-

egy öreg sovány nőt vettem észre. Néhány lépést tettem felé, és bemutatam magam. Ismerem kedves Gyulám, engedje, hogy így szólítsam hangzott az öreg nő reszkető szava. Mialatt a semmibe bámult, mint a kit a külvilág mit sem érdekel

Foglaljon helyet kérem, azonnal bejön leányom. Nem is gondolná, milyen szép nagy leány lett belőle. Lenke! Szólítsa az öregnő leányát. Jöjj be gyermekem, itt van G. Gyula ur a kinek mondottam, hogy írj, és hívd ide.

Feketébe öltözött gyönyörű nő lépett be. Őt évvel idősebbnek nézett ki, mint midőn először láttam. A gyermek mosolygó arczon bánatos komolyság látszott, úgy nézett ki, mint egy szenvedő angyal. Dús szöke haja szabadon omlott alá vállaira a fekete ruhán, mi még szebbé, még elragadóbbá tette.

Bocsásson meg kedves G. úr, hogy bátor voltam önt jó anyám óhaja szerint ide fárasztani.

Onnek bizonyára feltűnt, hogy ily időben kértem látogatását, de kedves anyámnak csak ilyenkor lehetnek kimeit kötelék nélkül, ilyenkor teszem meg az orvos rendelését, mi egy pár órára képessé teszi őt gyengén világított szobában látásra. Ez alatt valami átlátszó folyadékkal megmosta az öreg nő szeméit, miután mintegy észre lehetett venni rajta, hogy környezetére figyel. Igen gyermekem már érzem is a gyógyszer hatását, minél inkább nézem G. urat, annál ismerősebbnek tűnnek fel vonásai.

Olyan elhagyatva vagyunk kedves Gyulám, az a rossz fiu, emlékszik még talán reá, együtt nevelkedtek fel, na Istenem! én csak most veszem észre, azt sem mondtam, hogy kik vagyunk. Ön bizonyára a mostani helyzetben nem ismert reánk. „Kökös Istvánné és leányom Lenke” erre a szóra odaborultam az öreg nő lábaihoz, kezeit megcsókoltam, és úgy elkezdtem zokogni mint egy gyermek.

Ki merte volna még gondolni is, hogy az egykor oly boldog család ezt érje meg. Vagyonos, előkelő nemes család volt, mentve a nagy urak minden göggyétől. Vélem, anyátlan árvaival oly szeretettel, oly gyöngéden bánt e nő, miszerint sohasem éreztem a szerető édes anya hiányát, ő azt egészen pótolá nálam.
(Folyt. köv.)

vel a kocsik a pálya két végpontján visszatartatnak, ez esetben a vonatokételeit e célra alkalmazott hordkarikák veszik fel.

Az állványok, melyeken a pályatest nyugszik, a talajviszonyoknak megfelelőleg 20—140 méterig terjedő távolságokban vannak felállítva, magasságuk 6—20 méterig változik.

Az ötkilométer hosszú pálya kezdetétől végpontjáig egyenes irányban haladva három völgyet és két hegylécet szel át. A lejtési viszonyok a talaj szerint változnak, a legnagyobb emelkedés 270 per mille vagy is 27°, és a magassági különbség a pálya legmélyebb s legmagasabb pontja között 176 méter.

A szállítást jelenleg 90 kocsi közvetíti, melyek 120 méter távban vannak a pályán elosztva és ezek 10 munka óra alatt 1000 métermázsá mészövet szállítanak a tremošnici állomáshoz, mivel azonban a locomobile most csak félerővel dolgozik és a pálya szerkezete minden 60 méter távban megengedi egy kocsinak alkalmazását, kellő számú kocsik használatával mellett 24 óra alatt a forgalom nehézség nélkül 4000 métermázsára emelhető.

—y

Hírek és vegyesek.

Losonczi irják nekünk: Edelsheim-Gyulay Lipót báró országos főhadparancsnok f. hó 12-én este 7 órakor érkezett városunkba. Az állomásnál a helybeli polgári hatóság részéről is volt ünnepélyes fogadtatás; lakásán pedig a kaszinóban Adriovszky ezredes a garnizon szeretett derék főparancsnoka s a tisztikar egy része fogadta a magas vendéget. Csütörtökön 13-án nagy gyakorlat volt a kálnói határban. Reggel négy órakor ment ki az ezred, hat órakor érkezett a főparancsnok s a tisztelgést fogadva szemlét tartott a csapat felett. Azután kezdetét vette a gyakorlat, előbb taktikai gyakorlat tartott zárkózott zászlóalj osztályokban, ennek végeztével a szétszórt esatározásban. A pinz-losonezi utról támadott egy tábori század, a másik a Kálnó alatti magaslatot tartotta elfoglalva. Előbb tüzeléssel, majd rohammal igyekezett kivetni a támadó az elfoglalt pozícióból az ellenséget, azonban visszaverettek. A gyakorlat megbeszélése után mind a tisztikar mind a legénység részére megelégedő díeseretét fejezte ki s a gyakorlatért 12 órakor délben hagyta el, honnan a vasúthoz hajtatott, hogy a legközelebbi vonattal Miskolcra utazzék.

Báthory László okl. állatorvos, ki városunkban négy éven át működött. Breznobányára neveztetett ki, és e hó 15-én el is foglalta állomását.

Névmagyarosítás. Krmann Ede, ratkó-bisztrói lakos sapát, valamint kiskorú István, Margit, Ernő és Lajos gyermekeinek nevét „Kármán“-ra változtatta.

Esküvők. Chászár György kir. törvényszéki írnok hét-főn azaz e hó 10-én szűkebb családi körben tartá esküvőjét Dienes Emma kisasszonnyal, tegnap pedig Szabó József szintén kir. törvényszéki írnok Bikki Irma kisasszonnyal vette az oltárhoz. — Áldást kívánunk e kettős frigyhez.

Szomorú eset. Városunk egyik reményteljes ifja Vitális István IV. éves orvosnövendék, eddig ismeretlen okok miatt önmaga vetett véget életének. — Hamvai a budapesti kerepesi temetőben nyugszanak. — Bővebben tárcza-czikánkban.

A rimaszombati fiatalság ismét nagyban készül egy jótékony ezélu műkedvelői előadásra. A próbák nagyban folynak, az előadás f. hó 19-én leend, előadják Musset Alfred francia költő s íróinak 3 felvonásos szellemes vígjátékát. „Ne fogadj fel soha semmit.“ Az érdeklődés igen élénk. Jegyeket válthatni Baksay József ur kereskedésében. Helyárak: Zártszék 70 kr. Állóhely 40 kr. Karzat 20 kr. Az előadást tánc követi.

A rimaszombati régészeti és művészeti kiállítás érdekesnek ígérkezik, különösen ha — mint halljuk — teljesedésbe megy azon óhaj, vajha gróf Andrássy Manó ur átengedné a kiállítás tartamára, a kiállításon méltán első helyet elfoglalandó antik gyűjteményét. E célból küldöttség menesztetett a grófhhoz s a mintő méltóságának a kormánylás iránti áldozatkészségét ismerjük, reményünk lehet, hogy a küldöttség fáradozásait e tekintetben is siker koronázzandja.

Az ajnácskői fürdőben mult vasárnap megnyitómulatság volt. A kies fürdő, mely legközelebb nagybbszerű átalakításon fog keresztül menni, most nagyon látogatott; a lakások mind elvannak foglaltva, izraeliták számára külön konyha is tartatik, s a bérlő is igyekszik megfelelni az igényeknek. A mult vasárnap mulatságon, mely a rimaszombati koresolya mulatság miatt nem volt oly látogatott, a jókedv késő éjjelig tartotta együtt a kis társaságot. A kedves hölgykoszoruban a tánczolókat közt voltak Horváthné, és Plauderné sz. Vadnay Margit urnók Putnokról, Hrenkoné urnő R-szombathból, Marikovszky Margit, Csemnitzky Margit és Sarolta; Bornemisza Ilona és Zsinger Erzsike (Borsod) és Radványi (Miskolc) stb. kisasszonyok.

A rimaszombati koresolyázó-egylet mult vasárnap délután rendezett nyári táncmulatsága szép számu közönség résztvéte mellett tartatott meg a helybeli Széchenyi kertben. A rekkenő hőség miatt csak 6 óra felé telt meg a tánczhely s tulajdonképen csak is ekkor vette kezdetét a táncz. Buzgó koresolyás ifjuságunk a később lampionokkal kivilágított táncpályán meg féltizenegy órakor is kitartó lelkesedéssel járta a frissebbnél frissebbet. A négyeseket 24 pár tánczolta. A hölgyek között ott láttuk Baksay Mathild, Benkovic Vilma, Bodrogközy Ilona, Brones Anna, Csider Gizella, Fábry Aranka, Folkusházy Etelka (Budapestről) Ján Aranka, Lueze Rózsika (Kököváról), Marton Anna, Marton Lenke, Marton Mathild, Tibély Etelka, Török Ilonka, Szarvassy Erzsike (Debreczenből) kisasszonyokat. Az összes bevétel a Csider Károly ur által felülfizetett 70 kr., a Martinelli Albert ur által felülfizetett 30 kr., az ifj. Miskolczy István ur által felülfizetett 70 kr. és a Simko Ferencz ur által felülfizetett 40 krajczárral együtt 56 frt 20 krt tett ki, melyből 36 forint 71 kr. maradt tisztán a koresolyázó-egyletnek, melynek ifjusága, a mint értesültünk, még néhány a mostanihoz hasonló táncmulatságot óhajta rendezni e nyár folyamán, hogy valamikép a koresolyázáshoz szükséges izomero és ügyesség a nyári melegben gyakorlat hiányában ne szenvedjen.

Kutatás. A pelsőzi u. n. „Nagyhegy“ tetején levő „Csengő lyuk“ kutatását ma kezdi meg egy önkéntes vállalkozókból álló társaság, melynek a rezsnói derék túzólt testület leírát és köteleit rendezése alá bocsátotta. — E lyuknak kikutatása, mely századok óta époly titokzatos, mint

a dobsinai „Jéglyuk“ volt, hisszük, hogy újabb nevezetességgel gazdagítandja megyénket. A derék vállalkozókat minden esetre megyénk osztatlan figyelme és önzetlen szerencsekívánatai kísérik

A rozsnói biztosító banda bűnügye a héten, kedden kerül tárgyalás alá. — Bár a bíróság minden lehetőt elkövet, hogy az egész ügy a teljes lebonyolításig ne szivárogon a közönség közé, mindazáltal Rozsnón tudnak annyit, hogy ha csak fele is igaz, az illeték bátran megérték a kötéltre. Ugyanis Moskovics és társai egyeseket 2—3000 frtig biztosítottak s az illeték azután csakhamar elköltöztek az árnyékvilágból s a ezinkosok osztoztak az összegben. Beszélnek egy uri emberről is, ki 30000 frtig van biztosítva, ki mielőtt biztosítva nem volt, erőteljes, egészséges ember volt, azóta gyógyíthatlan betegségben szenved állítólag bizonyos borból ivott, mit a főezinkos küldött neki ajándékba. Eddig hatan kerültek hüvőre, de remélik, hogy e szám a közeli napokban megkettőztetik.

Kapóra jött. Már a zsványok sem mulathatnak nyugodtan. — Ezt illusztrálja a következő hír. — A napokban Zeherje községben lévő koresmában, hogy-hogy nem Munkácsról megszökött fegyenczek mulatoztak, tartván e jeles közmondással: sirva vigad a magyar. — Ugyan e koresmába vetődött a község kondása, ki e nemben legelső s így természetesen, lévén is benne már egy-két liter. zokon vette a nélküle való zajos mulatozást, beléjök kapott. — A zsványok nyugodtan túrték bántalmait, hanem a midőn beesteledet az illuminált kondást úgy eldöngették, hogy nem egy hamar lesz kedve a „Ki az ur a csárdában“-t játszani.

Templom rablás, A guszonai plebániáról írják, hogy a mult napokban ismeretlen tettesek a templom pénztárát feltörték; s több ruhaneműt magukkal vittek. — A dolog csakhamar köztudomásra jött, mivel a pénztárt a helység határán feltört állapotban megtalálták egy fa alatt. A tettesek nyomoztatnak.

A t. cz. szülék és gyámokhoz a budapesti állami közép ipartanoda igazgatóságától. Azon szülék és gyámok, a kik gyermekeiket a jövő tanévre az állami középipartanoda felvételni kívánják, felkértemek, hogy őket saját érdekében a két havi szünidő alatti gyakorlati ügyesség szerethetése végett műhelyekben helyezték el: mert ezután a szabályzatok értelmében a felvételnél a gyakorlati előképzés is mind szigorubbant kívánatik.

Roppant veszedelem fenyegeti Párist. Julius 14-én egy gyutaesgyár tüzet kapott, a gyárszemélyzet valódi halál megvetéssel iparkodik, hogy a löportornyot megmentse. — A nagy teremben mintegy 2000 db töltött bomba van együtt. — A szikrák egész zápora vas rézsekkel vegyítve, hull szüntelen a városra s fenyegeti megsemmisüléssel.

A Vasárnapi Ujság július 9-iki száma következő tartalommal jelent meg: Pasteur képpel. — Hazatérés. Költemény. Csáktornyai Lajostól. — A fejedelmenné galambjai. Történeti rajz. Irta P. Szathmáry Károly. — Uti képek Kis-Oroszországból. Képekkel. X. A kastélybeli élet. Tissottól. Szamojéd család Budapesten. Képpel. — Egy fedél alatt Angol regény. Irta Pavn Jakab. Képpel. — Egyveleg. — A kik eltűntek. — Verengzések Alexandriában. Képpel. — Nevezetes embereink névalírásai. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Mi újság? — Halálozások. — Szerkesztői mondánival. — Sakkjáték. — Heti nap-tár. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 frt. a „Politikai Ujdonságok“-kal együtt 3 frt.

Rövid hírek. Az alexandriai erődök lövetése e hó 11-én 7 órakor megkezdett; de másnap délután már kitudták a fehér lobogót. Az aetio főtenyezői az angolok, a többi nagyhatalmasság beleegyezésével. — Ujabb érkezett kirek szerint Alexandriában az európaiak negyede teljesen szétromboltatott, s közülök több mint százan legyilkoltattak, bár kétségbeesett ellentállást tanúsítottak; másoknak sikerült a partot elérni s angol hajókra szálltak. A hullák száma ezerekre megy, köztük sok európai, török, perza és arab nő, a hullák jó részén kés-sebek. — Az osztrák-magyar főkonzulátus sürgönye szerint a bombázás előtt közzétett felszólítás dacára még körülbelül 300-an maradtak Alexandriában; arról még nem jött hír, vajjon ezek megmenekültek-e vagy szintén áldozatul estek a mészárlásnak.

Kairoban, hová Arabi pasa seregével vonult lázadás ütött ki. **A középtanodai tanár egyesület** évi közgyűlése, mely eleinte Kolozsvárra tervezetett, Budapestön tartatott meg. Az ülések meglehetősen viharosak voltak. Az egyesület hivatalos közlönye ezután nem kéthetenként, hanem havonként egyszer fog megjelenni. — **A tiszta-eszlári** ügyben az utóbbi napokban több helyről érkezett különböző hivatalos tudósítások fölmerült újabb momentumokról nem teszünk említést. — **Budapesten** oly nagy népünnepélyre készülnek Szent-István király napjára, mely eddig páratlan lesz a maga nemében. A programmot annak idejében közöljük.

Heti jelentés a budapesti gabona tőzsdéről. Budapest július 14. (Steiner József gabona és bizományi üzlet tulajdonos jelentése.) A mervadói külföldi piacok emelkedő irányzatot jelentettek. Ezen befolyás alatt üzletünk kedvező fordulatot nyert. Kivitelünk fejlődni kezd, új gabonánk gyönyörű minősége szinben és súlyra teljesen megnyerte a külföldi tetszést, és kész árak kedvező árfizetések mellett továbbítottak. — **B u z a:** A hét közepéig az árak 40—50 krral emelkedtek, a hét végén nagyobb kínálatok következtében az áremelkedésből 20 kr. vesztettek 55000 mm. forgalom mellett. — Elkelt új buza pestvidéki 81 kilós 11-70, gyomai 80 kilós 11-60, északmagy. 79 kl. 11-30 kr. Állomásokon köttetett: Nagy-Kanisán 78 kl. 11 frt. — Érsekújváron 80 kl. 11-40 kr. — Vácson 82 kl. 11-50 kr. Továbbá elkelt aug. szállításra Tisza-Lucz állomáson 10000 mm. 78 kl. 10-40 kr. Ószi határidőre 10-25—9-81 kr. közt mozgott, zárul 10-80 pénz. Tavaszai határidőre 25—30 krral magasabb ár fizettetik. — **R o z s:** idei termés kész áru kivitelre keresett, 75 kilós 7-65 kr. kelt. Gödön 75 k. 7-80. Hatvan 7-40. Juliusra elkelt. Vécés 7-35. Czegléd 7-10. Debreczen 6-80. Nyiregyháza 6-65. Budapestén aug. 7-30. szeptemberre 7-20. Kassán 6-50 — **A r p a:** idei takarmányára 6 frt. kelt augusztusra 5-90 finomabb fajok még nem érkeztek. — **Z a b:** változatlan 7-70—8-30-ig kelt minőség szerint augusztusra, u j z a b: 6-40. köttetett. ószi határidőre 6-28—6-32. tavaszai határidőre 6-52—6-45. — **T e n g e r i** szilárd, oláhországi 7-65, bántási 7-70—80. kelt. Uj-bántási nov.—februári szállításra Nagy-Kikindra távolságában 5-10 köttetett. Kötések 1883. máj.—jun. határidőre 6-20—50 jötték forgalomba, zárul 6-28—6-32. — **K ö l e s** jó oláhországi 6-20—6-50, köles-

kása 10-75—90-ig fizettetett. — **R e p e z e** szilárd 75 krral emelkedett, bántási 13-60. — **K á p o s z t a** 14-ig aug.—szept. határidőre 14³/₈-ig köttetett zár. 14³/₄ p. Állomásokon köttetett, Szolnokon 13-75. T.-Szentmiklós 13³/₈, Ászodon 13⁷/₈. Repezeolaj 37—37-50-ig olajpogácsa 6-75-ig köttetett.

CSARNOK.

Az iskolából az életbe.

(Beszély Kozmay Dezsőtől.)

(Folytatás.)

— Látod, miért szótált helyzetem? Most szenvedned kellett — szoltam a kis fiúhoz, kezeit megfogva.

— „Oh! még így soha sem bántottak,“ felelé szemeit szégyenérzettel vegyült szomorúsággal mereven sütte le. Mily érzelmek, mily gondolatok támadhattak ez oly korán kifejtett érzelmes lélek bensejében? — Bámuli tudtam. — Szeretet, mondhatni tiszteletteljes szájalommal tekintetem reá s nem szoltam többé fájdalomról; hisz! ugy sem lehetett a megtörténtet meg nem történté tenni. De lelkeben nagy változás történt; valami mélabus érzet fogott el, vidám gyermeki kedélyeskedésem elhagyott, mint kis virág, mely a felkelő nap sugaraiban főröszte még reggel harmatos fejt, délben már petyhüden bocsájtá le szirmait a forró nyári nap hevében, ugy érzem én is az élet gyalóságának az emberi tévedések és nyomorúságok hideg fagyasztó szelét lelkeben. Gyűlöltem, de szerettem is. E két érzelem egyszerre támadt fel bennem. Gyűlöletemnek és szeretetemnek egy forrásuk volt. Így haladtunk tova egymás mellett, a többi gyermekek által körülfogva, kiknek nagyobb része szintén felfogta s megértette a cigány által hozott áldozat nagyságát s szánakozás fogta el őket sorsa iránt.

Két oldalon haladt a gyermekesreg az utczán. Az egyik oldalon mi, a másikon a vörös és a gyermekeknek azon része, kik az iskolábani jelenetet igen mulattatónak kellett hogy találták legyen, mivel szüntelen azon nevetgéreztek hangos megjegyzéseikkel kísérve azt. A kolompós perze a vörös volt, ki többek közt így szolt, persze ugy, hogy mi is hailhattuk:

— Azzal a jött-mentel még számolok; te béka!
— „Ne hagyd magad“ biztattak társaim — esufold vissza.“

Szemeim elé fátyol borult. A sértés nyilvános volt, nem lehetett a verekedéstől visszavonulni. Társaim látván, hogy dühömben mindenre képes vagyok, elkezdék útemszerűleg énekelni: „Veres kutyá, veres ló, veres ember egy se jó.“ En is rákezdtem, s a hogy csak torkomból kiltet, ugy kiabáltam. A vörös átjött pártjával s felém rohant.

— „Szaladj innen — mondja a kis cigány, mert megver.“

— Szeretném látni — mondám én s hat évemhez aránylag erős karjaimra tekingettem. A vörös magas, esontos gyerek volt, fakó színi arczal, lehetett 8 éves. Gondoltam, hogy verekedni akar. Nekem még nem volt alkalmam a verekedésre. Néha a Jutka vagy a Jauesival túlekedtem, de ez igen aránytalan küzdelem volt, s udvariasságból mindig meg hagyták magokat verni, ugy hogy némileg elbizakodotta tettek. Most pedig egyenlő harez ajánlkozott, mi után rég vágyódtam. Gyűlöletem a veres iránt megkészserezé erőmet. Nekem jött, hogy pofon üssön, de én védőleg terjesztém elé öklömet s éppen orron találtam az ipsét, kinek arcát rögtön elboritá a vér, én pedig vér szagot érezve neki mentem a fejének s azt ütöttem ujonat új könyveimmel.

De a vörös megragadott, én is megragadtam, átkarolt, én is átkaroltam. Oh mit nem köszönhettem neked Janesi, ki a eszmadia inasok eszményképe, az utczai harezok hőse, a gáncsok mestere engem is beavattál művészetednek titkaiba. Egy rántás s a veres mint szétmálott lepény nyult végig a földön, én persze reá.

Hangos diadalkiáltás hallatszott körülöttem:

— „Üssed, ne hagyd magad“ orditozák, s én már neki voltam rökönnyödvé, s nem is igen kérttem magam, hanem a mint éreztem, hogy esünk, gyors mozduatlal kiszabadítottam magamat ölelése alól s térdeimmel nyomkodtam a fölfelé törekvőt.

De mi volt ez? Egyszerre erős kezek által éreztem magam megragadotva, galléron fogva.

— Ejnye semmire való kölykei, hogy mertek az utczán verekedni. Lóduljatok haza, különben megpallatlak, hogy megemlegetitek.

A vörös kiszabadult s látva, hogy engem a tanító fogott meg, ujra nekem jött, de én egy diszrugással fogadtam, hogy menten visszatérül a földre. A tanító erősen tartott, aztán tovább lökött magától.

— Megállj! megmondom apádnak, te gaz náció — szolt és tova ment a veressel.

Félelemmel az otthon érendő büntetéstől, de egyszeres-mind diadalzettel a kivított győzelem fölött vonultam tovább a kis cigány után nézve, kit a küzdelem után nem láttam magam mellett, s csak miután a tanító egy közeli utczába befordult, mert előjönni egy kapu alól.

— Miért bujtál el? kérdém tőle oly hangon, mintha egyáltalában lehetetlennek tartottam volna azt, hogy pártfogásom nem elég erős bárki ellenében is megvédeni őt.

— Hát a tanító urat láttam, ki a kapuval szemben egy másik kapu alatt nézte, mint veszekedtetek, s ne hogy azt gondolja, hogy én biztattalak, ide rejtőztem.

Tehát a jó öreg, várta a verekedést, s bizton azért rejtőzött el, hogy ne akadályozhassa megereztetésemet. — No hiszen felsült. — „De nini még nem is tudom, hogy hivnak.“ „En Kéri Béla vagyok.“ — „Engem mindenki cigányanak hi, csak az apám meg az anyám hi Zsigának.“

Megszoritám kezeit s eláltunk.

Minél közelebb érttem házuukhoz, annál inkább hatalmába kerített valami kéjelmetlen nyugtalanság. Bizonyosan tudják már otthon, mi történt. Már azóta talán ázik a sóban az általam ugyan még nem élvezett, de atyám által sokszor ígért vessző. Birtalanul nyitottam be a kapu, félénken húzódtam a konyha felé, hova reudesen menekülni szoktam, ha valami esinem elkövetése atyám tudtára esett. De megjárta, mert épen onnan lépett ő ki.

„Itt a diák! Ejnye hát a könyveidnek mi baja?“

— „Nem én kezdtem apa, de ő esufolt először“ mondám siránkozó hangon.

„Kiről beszélsz, kis fiam?“

„Hát a veres gyerekről, a kit megvertem“
 „Micsoda? Kit vertél meg?“
 „Úgy volt, hogy ő nekem jött s meg akart ütni, de én erősebb voltam s a földhöz ütöttem, a tanító ur válaszolt szét.“

E hirtelenében összeszedett magyarázat atyámat még jobban zavarba látszott hozni, láttam, mint igyekezik értelmet adni annak.

— „Csak nem az alispán fiával verekedtél, gyerek? Hisz az sokkal nagyobb, mint te.“

— De igen azt verte meg polgármester ur! Szólt közbe a tanító, ki képmutatólag mosolygó arccal jött be — a kis Bélának ugyancsak erős izmai vannak s ha közbe nem lépek“

— „No, fiam, ez többet meg ne történjék, hisz nem vagy te utca gyerek, már diák vagy, annak pedig szépen kell magát viselni, különben nem maradunk jó barátok. Legyen szerencsém tanító úr, tessék besétálni. Terítsetek! (Folyt. köv.)“

Hivatalos közlemények.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázati hirdetés!

525./882. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék területén levő rimaszombati kir. járásbírósnágnál üresedésbe jött

irnoki állomásra, mely után évi 500 frt fizetés, és 100 frt lakpénz jár — a nagym. m. kir. igazságügy minisztérium f. évi 2208/I. M. E. sz. a. engedélyénél fogva pályázat hirdettetik, felhívtnak a pályázni kívánók, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat az 1882. év július hó 15-től számítandó 4 hét alatt ezen kir. törvényszék elnökségénél nyújtsák be, a későbbben érkezendő folyamodványok figyelembe vételét nem fognak.

Rimaszombat, 1882. július 6-án.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnökhelyettes.

Felelős szerkesztő s laptulajdonos: **Pető Porubszki Pál.**

Magán-hirdetések.

565. sz.
1882.

Hirdetmény.

Rimaszombat r. t. város, városházi átalakítási munkálatát, vállalat utján határozván el kiépített, árlejtési határnapul folyó évi **július hó 26-ának d. u. 3 órája** a városháza tanácstermébe kitűzetik, mely határnapra vállalkozók azzal hivatnak meg: hogy az elfogadott terv, annak alapján készült költségvetés, s az árlejtési feltételek addig is a polgármesteri hivatalban megtekinthetők.

Bánatpénz a vállalati 3278 frt 72 kr. összeg 5%-lisa.

Kelt Rimaszombat város rendezett tanácsának 1882. évi július 14-én tartott üléséből.

1—2

Szabó György, polgármester.

Nagy végeladás!

Van szerencsém a t. ez. közönség tudomására hozni, hogy a Cserenesényi utcában létezett

Schönfeld József-féle

féle szabó-üzletből nyilvános árverésen igen sok férfi- és gyermek-öltözetet vásároltam össze jutányos áron; — szándékom ezen tárgyaktól megválni, ennél fogva folyó évi július hó 11-én, saját üzlethelyiségemben (főter: **Süthő István fele házban**)

nagy végeladást

rendeztem, és folytatom mindaddig, míg csak ezen tárgyak ki nem fognak, mivel újon berendezendő

ferfi-szabó üzletemben

jövőre csupán oly elismert hírt gyárakból szándékozom csak szöveteket vásárolni, a melyek jóság és finomság tekintetében a mélyen tisztelt közönség megelégedését megnyerendik. — Mérték utáni megrendelések a legújabb divat szerint, gyorsan és jutányosan eszközöltetnek.

Teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1882. július 15.

1—*

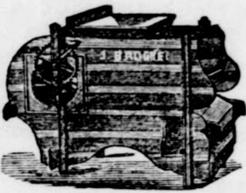
Schönfeld B.

BROGLE JÓZSEF,

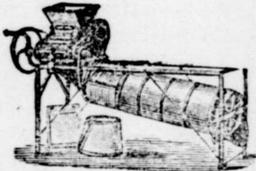
gép- és rostalemez-gyára Budapesten.

Gyár: váciút az osztr. állam vaspálya közelében. Raktár: váczikörut 68. sz.

Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett javított gyártmányait, mint:

Trieuröket változó rostával
Tisztítógépeket szelelővel
 különlegességek **malmok**
 számára 28. 466. szám alatt
 szabadalmazott **hármaské-**
ket, cséplőgép-rostá-
kat, lyukasztott és ha-
sított lemezeket, vas, acél és horganyból, valamint mindennemű gazdaság

gépek és szereket. — **Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmetve.**

1381./1882. sz.

Árverési hirdetmény.

Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint **a rozsnyói kegyes alapítványoknak** 600 frt tőke s jár. iránti végreh. ügyében a végreh. árverés a balogfalai 28. tkben foglalt előbb **Lukács István** jelenleg **Dózsa Lukács Erzsébet** és **Mihályi Lukács Anna** nevében álló ingatlanokra elrendeltetik, s annak megtartására határnapul 1882. szeptember hó 21. d. e. 10 órája Balogfalán a község házában kitűzetik, mely határnapon, azon ingatlanok a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Kikiáltási ár 1448 frt.

Árverezni szándékozók kötelesek az árverésnek megkezdete előtt a kikiáltási árnak 5%-át bánatpénzül készpénzben a kiküldött kezébe letenni.

Kir. tszék mint tkhatóság, Rimaszombat, 1882. évi márczius hó 21.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Fényképészeti jelentés.

Alólirott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy Rimaszombatba érkeztem és

még csak két napig fogok itt működni.

Ennélfogva tisztelettel felhívom a nagyérdemű közönséget, hogy mindazok, kik

igazi művészeti kivitelű fényképeket

őhajtanak, szerencsétlenség ezen rövid idő alatt beeses látogatásukkal.

Műtermemben készülnek **művészeti kivitelű fényképek**, vizitkártya nagyságtól életnagyságig, úgy színezve is, nagyítások és másolatok mindenféle képek után; épületek, tájképek, ugyszinte a műrvényes **Chromofényképek** (színezett üveg-képek) és árnyképek, melyeket oly sikerrel itt még egy fényképész sem készített, a mit igazol az is, hogy **Ő Felsőge a király által aranyéremmel tüntettettem ki.**

Kérem tehát üzletemet fel nem cserélni a számosan utazó fényképészekéivel, annál is inkább, hogy **minden kép jóságáról, tiszta kidolgozás és élethű hasonlatosságáról kezeskedem**, és olyan kép, mely nem sikerült, ki nem adatik; minden igyekezetem pedig oda irányul, hogy az eddig szerzett jó hírnevemet tovább is fentartsam.

Kis gyermekek is a legsikerültebben vétetnek le.

Nagyobb csoportképek, egyletek és iskolák számára, lehető jutányos árt számítok.

Felvételek a legborultabb időben is a legnagyobb sikerrel reggeli 8-tól esti 6 óráig eszközöltetnek.

Felvételi helyiség: cserenesényi-utca községi iskola udvarán.

Rimaszombat, 1882 július 8.

Teljes tisztelettel:

ZUREICH KÁROLY,
fényképész.

4—*

1250./1882. sz.

Árverési hirdetmény.

Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint **a tornallyai takarékpénztárnak** 118 frt tőke s jár. iránti végreh. ügyében **Szabó István** birtoka eladva lévén, a végreh. árverés **Zelina Borbála** nasztraji 41. 42. 67. és **Ábrahám János** nasztraji 53. tkben foglalt birtokára elrendeltetik s annak megtartására határnapul 1882. szept. 25-ének d. e. 10 órája Nasztraj községben a község házában kitűzetik, mely alkalomkor azon ingatlanok kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Kikiáltási ár Zelina Borbála nasztraji 41. 42. tkben foglalt birtokra 478 frt, a 67. tkvi birtokra 30 frt és Ábrahám János nasztraji 53 tkben foglalt birtokára 150 frt.

Árverezni szándékozók kötelesek az árverés megkezdete előtt bánatpénzül a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben a kiküldött kezébe letenni.

Kir. törvényszék mint tkhatóságnál, Rimaszombatban 1882. évi márczius hó 14-én.

Fornét, kir. tszéki elnök.

GÜTJAHR és MÜLLER

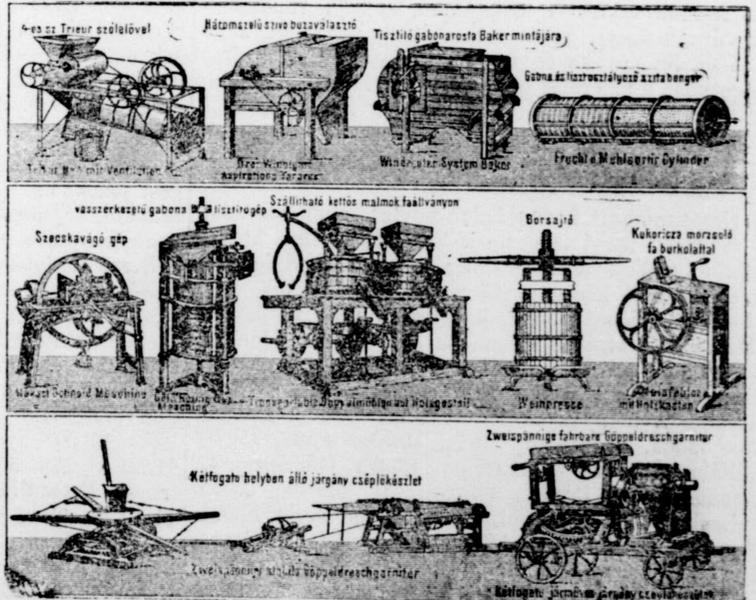
(ezelőtt BROGLE J. és MÜLLER.)

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár

Budapestben: a Margithid közelében.

Ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat, mint:

Trieurök gazdaság számára: Járgány-cséplőgépek. Szelelő-rosták. Kukorica-morzsolók. Szeeskavágók és Borsajtók.

Különlegességek malmok számára: Dupla malmok. Malom trieurhengerek. Gabona-osztályozó hengerek. Koptatógépek. Daraválasztógépek. Tarárok (Detacherök).

Malom-alkatrészek: u. m. Transmissiók. Szijkerek.

Rostalemezek: Cséplőgép-rosták. Liszthengersziták. Koptató-lemezek. Ráspoly-lemezek stb.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Gyári raktár és képviselőség: Rimaszombatban **SOJKA J.** urnál.

9—30